

Η ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΟΣ

Υπό τοῦ κ. ΙΩ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗ

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος εἶναι προωρισμένη νὰ ἀσκήσῃ βαθεῖαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν μελλοντικῶν ἐξελίξεων τοῦ ἔθνους μας καὶ παρ' ὅλον ὅτι «ἐνστικτωδῶς» τὸ πιστεύει ὁ Ἕλλην, ἐν τούτοις, ἡ δημοσία γνώμη ἐν Ἑλλάδι δὲν ἤκουσε συστηματικῶς τὸ πρόγραμμα, τὰς ἀρχὰς ἢ κατευθύνσεις, αἵτινες ὀδηγοῦν τὴν ὄλην προσπάθειαν. Δὲν γνωρίζει, διότι δὲν τῆς ἀνελύθη ὡς ἔπρεπε, τί εἶναι αὐτὴ ἡ περιβόητος «Κοινὴ Ἄγορά». Ἡ συμβολὴ ἀκριβῶς, ἐδῶ, τῆς ραδιοφωνίας κρίνεται ἰδιαιτέρως ἐπιτακτικὴ καὶ πολύτιμος, ὡς ἐκ τῆς ἰδιομορφίας τοῦ ὄργάνου τούτου δημοσιότητος, βασιζομένης κυρίως εἰς τὸν προσεταιρισμὸν τοῦ ἀκροατοῦ. Ὁ Ἕλλην γνωρίζει καλῶς ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς νέας του σχέσεως μετὰ τὴν Ε.Ο.Κ., ἡ οἰκονομία του εὐρίσκειται ἰσχυρῶς συνδεδεμένη μετὰ ἐκείνην τοῦ εὐρωπαϊκοῦ προσανατολισμοῦ, ἐνισχυομένου ἔτι περαιτέρω τοῦ δεσμοῦ τούτου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συντηρήσεως, βελτιώσεως καὶ ἀνανεώσεως τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας, ἐκ τῶν ἀνταλλαγῶν μετὰ τῶν χωρῶν τοῦ δυτικοευρωπαϊκοῦ χώρου. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὅποῖον ἀπορεῖ ὁ μέσος Ἕλλην, ἀφορὰ εἰς τὴν λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς τάσεως. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι δυνατόν, ἔστω καὶ στιγμιαίως, νὰ δημιουργήσῃ ἐντύπωσιν μία κακόβουλος διαφώτισις ἐπὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν προθέσεων τῆς Ε.Ο.Κ. Αἱ ἀνησυχίαι ποῦ εἶναι δυνατόν ἔτσι νὰ προκύψουν, ἢμποροῦν νὰ προληφθοῦν ἢ νὰ ἐξαλειφθοῦν ἐγκαίρως, μόνον διὰ τῆς παρουσιάσεως τῆς ἀληθοῦς εἰκόνας τῆς ὑποθέσεως.

Ἀλλὰ ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸν τρόπον τῆς ραδιοφωνικῆς διαφωτίσεως τοῦ Ἑλλήνου ἀκροατοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἑλλάς καὶ Κοινὴ Ἄγορά». Μία ἀπὸ τὰς βασικὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας καλούμεθα νὰ ἐμφυσήσωμεν εἰς τὸν Ἕλληνα εἶναι ἡ ἀνάγκη ἀποδοσέως του, ὥστε ταχέως καὶ διαρκῶς νὰ σμικρύνῃ τὴν ἀπόστασιν, ἣτις τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν εὐρωπαῖον, τῶν οἰκονομικῶς προηγμένων χωρῶν τῆς Κοινότητος. Τοῦτο, ἄλλωστε, θὰ εἶναι καὶ τὸ πλέον ἐμφανὲς ἀποτέλεσμα ἐν Ἑλλάδι, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ πλήρης ἐπίτευξις τῶν σκοπῶν τῆς συνδέσεως. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι εἶναι καὶ τὸ βασικώτερον τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐν τούτοις, δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἀρχικὸν σημεῖον τῆς ραδιοφωνικῆς δημοσιότητος. Ὁ στόχος πάντοτε θὰ εἶναι αὐτός, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν πλησιάσωμεν θὰ πρέπει νὰ ἀναλύσωμεν προηγουμένως τὰς εἰδικὰς συνθήκας ὑφ' ἃς τελεῖ ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ εὐρωπαϊκὴ οἰκονομία, τὸ ἐπίπεδον

εις τὸ ὁποῖον κυμαίνονται, ὡς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις ἢ προοπτικὰς τῆς οἰκονομικῆς δράσεως. Μία ἀνάλυσις τῆς δημοσίας γνώμης ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ θέματος, ἀποκαλύπτει τὰ κάτωθι αἰτήματα : Νὰ καταστοῦν γνωστὰ αἱ κατευθύνσεις πρὸς τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ στραφῇ ἡ οἰκονομικὴ προσπάθεια σήμερον καὶ αἱ ὁποῖαι νομίζομεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ προβληθῶν εἰς δύο στάδια : α) ἀναθεώρησις τῶν συνηθειῶν καὶ μεθόδων δράσεως καὶ β) ἐνίσχυσις τῆς κοινῆς γνώμης οὕτως, ὥστε, διὰ τῆς δημιουργίας «ἀντισωμάτων», νὰ ἐξουδετεροῦνται αἱ καταλλήλως διοχετευόμεναι ἀντιδραστικαὶ τάσεις πρὸς διάβρωσιν τῆς συγχρόνου οἰκονομικῆς τάσεως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ τεθοῦν αἱ στερεαὶ ἐκεῖναι βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῇ ὁ ἀκροατὴς νὰ τοποθετήσῃ τὴν ἀλλαγὴν, τὴν ὁποίαν ἐπέφερον εἰς τὴν οἰκονομικὴν σκῆψιν τοῦ ἢ Κοινῆ Ἀγορά. Ἐκτός, ὅμως, τῶν μονάδων ἐκεῖνων τῆς δημοσίας γνώμης, τῶν ὁποίων ἀτομικῶς ἐπιδιώκομεν τὴν ἐνημέρωσιν, εὐρισκόμεθα καὶ ἐνώπιον τῶν ὀργανωμένων ἐνώσεων οἰκονομικῆς δραστηριότητος, τῶν ὁποίων αἱ σχέσεις, δέον καταλλήλως νὰ ἀναπτυχθῶν.

Σήμερον, τὸ ραδιόφωνον τοποθετεῖται ἀναγκαστικῶς εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῶν σχέσεων κράτους καὶ πολιτῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ταχεῖα μεταβολὴ τῶν πνευματικῶν, τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὄρων τῆς ἐποχῆς μας ἀπαιτεῖ καὶ τὸν ἀνάλογον φορέα, διὰ τοῦ ὁποίου ταχέως καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐνημεροῦται συνεχῶς ὁ πολίτης ἐπὶ τῶν προόδων τῆς ζωῆς εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ἡ προσαρμογὴ του. Αἱ διὰ τοῦ ραδιοφώνου προκαλούμεναι κοινωνικαὶ σχέσεις εἶναι πάντοτε στενωπῶς συνηρητέμναι πρὸς τὰς ἐμφανιζομένας, ἐκάστοτε, παγκοσμίου μεταβολάς. Ἡ πρόσκλησις, ὅθεν, εἶναι σαφῆς διὰ τὸ ραδιόφωνον, τὸ ὁποῖον καλεῖται νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὸν κόσμον ποῦ ἔγινε «ἕνας». Δὲν πρόκειται, δηλαδὴ, περὶ ἀπλῆς ὀμιλίας ἀλλὰ περὶ συνομιλίας, προερχομένης ἀπὸ ἕνα ἐπιτυχῶς ἐκδηλούμενον πρόγραμμα ἀναπτύξεως οἰκονομικῶν σχέσεων. Ἡ ἑλληνικὴ ραδιοφωνία ἔχει νὰ ὀργανώσῃ ἕνα οἰκονομικὸν πρόγραμμα τοιαύτης ἐκτάσεως, ὥστε νὰ χρησιμοποιήσῃ πᾶσαν ἐνδεικνυομένην μέθοδον ἐκ τῶν ἤδη γνωστῶν ἢ δυναμένων νὰ ἐπινοηθῶν, προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τῆς. Τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν τοῦ προγράμματος τούτου θὰ εἶναι ἡ ἐνιαία κατεύθυνσις τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου πρὸς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ οἰκονομικὸν γεγονός. Τὴν ὅλην του δρᾶσιν θὰ καταείμη, ἀναλόγως, πρὸς τὸν καταμερισμὸν τῶν ἐπιχειρηματικῶν ἐργασιῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ καθοδηγητικὸς ρόλος τῆς ραδιοφωνίας θὰ καταστῇ ἀποφασιστικῆς σημασίας. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην αἴσθημα ἀσφαλείας καὶ θὰ τὴν προσαρμόσῃ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Ἐξ ἄλλου, ἡ κρατικὴ ἀντίληψις διοχετευομένη, ἐνδεχομένως, καὶ ἀπ' εὐθείας διὰ τοῦ ραδιοφώνου, δικαιολογεῖται, ἐνταῦθα, ἐφ' ὅσον ἡ γνώσις τοῦ σκοποῦ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἀπὸ τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, εἶναι ἀπόλυτος. Τὰ προεκτεθέντα ἐπιτρέπουν νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ ἐπιδίωξις σχέσεων καὶ ἡ διαφώτισις τῆς δημοσίας γνώμης, εἶναι ἕνα θέμα τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ μακρόπνοον προγραμματισμὸν, μὲ προοδευτικὴν τάσιν ἐνημερώσεως. Τὸ γεγονός τούτου μᾶς ἐπιβάλλει τὴν εἰσήγησιν ἐνὸς οἰκονομικοῦ σχεδίου δημοσιότητος, τὸ ὁποῖον θὰ διατρέξῃ ὅλα τὰ στάδια τῆς ἐξελίξεως, ὡς ταῦτα διαμορφοῦνται ἐξ ἀπόψεως ἑλληνικοῦ καὶ διεθνοῦς οἰκονομικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὁ συσχετισμὸς καθίσταται ἀναγκαῖος. Κατ'

αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸ κράτος πρῶτον θὰ «διακηρύξῃ τὴν πίστιν του», θὰ ἐπιτύχῃ τὴν συμπαραστάσιν καὶ θὰ «συντηρήσῃ» τὴν οἰκονομικὴν του πολιτικὴν. Χωρὶς «καθολικὴν πίστιν» ἢ δρᾶσις, κυρίως ἢ ἰδιωτικὴ, δὲν ἐπιφραίνεται εὐκόλως πρὸς μίαν κατεύθυνσιν. Πρόκειται διὰ μίαν ἀληθῆ «σταυροφορίαν» διὰ τὴν ἔξοδον ἀπὸ τὸν λήθαργον τοῦ «ἐφηνοχασμοῦ» καὶ τῆς μοιρολατρίας. Οὕτω, θὰ συντελέσῃ τὸ Κράτος εἰς τὴν βαθμιαίαν ἐξάπλωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκονομικοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς εἰς τὸν λαόν, γεγονόςς τὸ ὅποιον θὰ ἔχῃ ἀμέσους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τῆς οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἰδεωδέστερον σχῆμα κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ αἱ καλλίτεραι μέθοδοι ἐργασίας, εἶναι προωρισμένοι εἰς ἀποτυχίαν, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι θὰ ἐνεργοποιήσουν τὸν σκοπὸν, εἶναι ἀνίδοι τοῦ θέματος εἰς τὸ ὅποιον καλοῦνται νὰ συμβάλουν.

Μεταπολεμικῶς, ἡ παγκόσμιος πολιτικὴ ἀντιμετώπισε τὴν ἀνάγκην δημιουργίας προϋποθέσεων, αἵτινες θὰ ὑπεβοήθουν εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων. Ἡ ὅλη προσπάθεια μετεφέρθη, ὡς ἦτο φυσικόν, εἰς τὸν οἰκονομικὸν στίβον. Δὲν παρήλθεν, ὅμως, ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ καταστῇ φανερόν ὅτι τὸ ἄτομον, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπερτεχνικῆς καὶ τοῦ ὀρθολογιστικοῦ τρόπου ὀργανώσεως τῆς συγχρόνου κοινωνίας, περιήλθεν εἰς δύσκολον θέσιν. Ἐνόπιον τῆς οὕτω διαμορφωθείσης καταστάσεως ἐκρίθη ἀναγκαῖος «ὁ συνεταιρισμὸς» πολιτείας καὶ ὑπηκόων διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν δυσκολιῶν. Τὸν τρόπον τοῦτον ἀνέλαβον τὰ μέσα δημοσιότητος. Εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον, ἰδιαίτερος, ἡ κατάστασις περιεπλάκη ἐξ ἀφορμῆς τῆς συγχύσεως, τὴν ὁποίαν προεκάλεσαν διαδιδόμενα νέα οἰκονομικὰ σχήματα, ἀκατανόητα ἀπὸ τὸν μέσον ὄρον τῆς κοινῆς γνώμης. Τὸ πλεόν ἀποφασιστικὸν γεγονός εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα ὑπῆρξεν ἡ πρόσφατος σύνδεσις τῆς χώρας μετὰ τὴν Ε.Ο.Κ. Σήμερον, δὲν ἀπομένει παρὰ τὸ νὰ προετοιμασθῇ συντομώτερον ὁ Ἕλληνας πολίτης, διὰ τὴν ἑνταξίν του εἰς τὸ σύγχρονον οἰκονομικὸν ρεῦμα. Τὸ χρέος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ κράτος. Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Ε.Ο.Κ. εἶναι γεγονός πλεόν. Πρὶν δοθῶν ἐξηγήσεις εἰς τὸν πολίτην καὶ πρὶν προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον του, πρέπει νὰ τοῦ ἀναλυθῇ σαφῶς ὅτι ἡ σύνδεσις ἦτο ἀναγκαῖα καὶ δικαιολογημένη, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε, δι' αὐτῆς, ἀνεγνωρίζετο ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ πράγματα, στοιχείον, τὸ ὅποιον μᾶς ἀπαλλάσσει μίᾳς «κατὰ συγκατάβασιν παρουσίας». Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο δὲν προεβλήθη ποτέ. Ἀνεξαρτήτως ὅμως αὐτῶν, εἰς τὴν παροῦσαν περίοδον, ἡ οἰκονομικὴ ἔνωσις τῆς Ε.Ο.Κ. λαμβάνει ἰδιαίτερον σημασίαν διὰ τὴν ὑπόστασιν μας. Εἶναι ἡ μόνη ὀργανωμένη διέξοδος πρὸς ἀναζήτησιν τῶν λύσεων τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων τοῦ καιροῦ μας. Τοῦτο ἔχει ἀνάγκην προβολῆς, τονιζομένης μάλιστα ἰδιαίτερος τῆς ἐνώσεως πολὺ μεγαλυτέρων οἰκονομιῶν ἀπὸ ἐκείνην τῆς Ἑλλάδος, χάριν τῆς ἀσφαλείας τοῦ μέλλοντος.

Ἡ Ἑλλάς, συνεταιρὸς πλεόν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, ἀτενίζει τὸ οἰκονομικὸν μέλλον της μετὰ ἀσφάλειαν. Ἡ συμβολὴ τῆς ραδιοφωνίας μας εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς θὰ καταστῇ φανερὰ ὅταν ἐπιτύχῃ: Πίστιν εἰς τὴν ἀποστολήν, προθυμίαν ὑπηρετεῖν, ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἀποφασιστικὴν πρωτοβουλίαν, ἀντίληψιν πραγματικότητος, πειθαρχίαν καὶ ἐν-

θάρρυνσιν, διάθεισιν, δραστηριότητα, προνοητικότητα, καθοδήγησιν και διαφώτισιν, συγκρίσεις και προβολήν, τεχνικήν οργανώσεως κλ. Τὰ ἀνωτέρω, ὑπὸ τὴν παροῦσαν πραγματικὴν ἑλληνικὴν ραδιοφωνικὴν κατάστασιν, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθοῦν ἄνευ μιᾶς ἀποτελεσματικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὑπὸ ἐδικῶν ὀργανισμῶν. Τέλος, εἶναι γεγονός ὅτι ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος προεκάλεσεν αὔξησιν τοῦ παραγωγικοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐξ ἀφορμῆς τούτου οἱ πολῖται ζητοῦν νὰ πληροφορηθοῦν περισσότερο, ἀξιάγοντες τὰ ἔρωτήματα και τό, ἐν γένει, ἐνδιαφέρον των. Μέχρι σήμερον ἡ ραδιοφωνία, εἰς πολλὰς χώρας, δὲν ἐπέτυχε παρὰ νὰ διαδώσῃ ἀνησυχίας διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον ἔαν δὲν ἐπεταχύνετο ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς δράσεως. Τώρα καλεῖται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ἄλλως ἢ πρώτη τῆς ἐνέργεια θὰ μετατραπῇ εἰς ψύχωσιν και καταστροφὴν. Ἐκτός, ὅμως, τῆς διαφωτιστικῆς και πληροφοριακῆς δράσεως, ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία θὰ θεωρηθῆσιν χρήσιμον τὴν παροχὴν καταλλήλων ὁδηγιῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἰδιωτικῆς κατευθύνσεως πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν ἀρχῶν ὀργανώσεως ἢ τὴν ἀπλούστευσίν των, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ὑποβοηθηθῆ ἢ ἀντιμετώπισις τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων και θὰ ἐγκαταλειφθῆ ἢ συμπτωματικὴ ἀντιμετώπισις τῶν τρεχούσης φύσεως θεμάτων. Ὁ ρόλος τῆς ραδιοφωνίας μας εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἀνεξαρτήτως τῶν προεκτεθέντων, διαγράφεται διττός: Καλεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διαφωτίσῃ τὸ ἑλληνικὸν κοινόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν καθοδήγησιν τῆς ἐυρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως και προσπαθείας διὰ τὴν προώθησιν τῆς κοινῆς ἐυρωπαϊκῆς ὑποθέσεως. Ἡ φύσις και ἡ ἔκτασις τῶν ἐργασιῶν τῆς δημοσιότητος ταύτης, εἶναι δίκαιον νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ὑπερβαίνει τὰς δυνατότητας τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ε.Ι.Ρ. (χωρὶς νὰ ὑποτιμῶνται τὰ ἱκανοποιητικὰ δείγματα τῶν μέχρι σήμερον ἐργασιῶν του). Ἡ πρωτοβουλία δέον νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν ἄνω και μάλιστα ταχέως, δεδομένου ὅτι, ἤδη, εἶναι ἀργά. Ἐλπίζομεν, ἀπολύτως, εἰς μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, τῆς ὁποίας ἡ σημασία θὰ εἶναι βασική, ὅπως ἀκριβῶς ἐκεῖνη ἢ ὁποία μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἐνωσιν.